Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30541

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i (SABÖ), Y. Usluel-Koçak ve S. G. Mazman taraf?ndan 2009 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Ölçek, bireylerin özellikle sosyal a?lar gibi çevrimiçi platformlar? benimseme süreçlerini incelemek amac?yla tasarlanm??t?r. Bu geli?tirme çal??mas? sonucunda, sosyal a?lar?n kullan?m?n? ve kabulünü de?erlendiren, teorik ve istatistiksel olarak do?rulanm??, 5 faktörlü ve 21 maddeden olu?an bir yap?ya ula??lm??t?r. Ölçek, kullan?c?lar?n alg?lanan yarar, kullan?m kolayl??? ve sosyal etkile?im gibi temel benimseme boyutlar?n? onlu Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanarak ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal A? Benimsenmesi, Facebook, Kullan?m Kolayl???, Sosyal Etki, Topluluk Kimli?i, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yasemin Koçak Usluer, S. G. Mazman

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin sosyal a?lar? (özellikle çal??man?n yap?ld??? dönemde popüler olan Facebook platformunu) benimseme düzeylerini ve bu benimsemeyi etkileyen temel psikososyal ve teknolojik faktörleri belirlemektir. Ölçek, teknoloji kabul modellerinin (TAM) sosyal a? ba?lam?na uyarlanabilirli?ini test etmek ve bu alanda kullan?lan geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamak üzere geli?tirilmi?tir.

Bu araç, e?itim bilimleri ve ileti?im teknolojileri alanlar?nda sosyal a? kullan?m al??kanl?klar?n?n, motivasyonlar?n?n ve alg?lanan engellerinin sistematik olarak incelenmesine olanak tan?r.

Yap?sal Alan

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i, kullan?c?lar?n teknoloji kabul sürecini etkileyen be? temel psikolojik ve sosyal yap?y? ölçmektedir. Bu faktörler, özellikle sosyal a? platformlar?n?n kullan?c?lar taraf?ndan nas?l alg?land???n? ve kabul edildi?ini aç?klamaktad?r.

Ölçek taraf?ndan ölçülen ana yap?lar ?unlard?r:

Yarar (Utility): Kullan?c?n?n sosyal a?? kullanman?n ki?isel veya profesyonel faydalar?na dair alg?s?.
Kullan?m Kolayl??? (Ease of Use): Kullan?c?n?n sosyal a?? kullanmak için gereken çaban?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

dü?ük oldu?una dair alg?s?.
Sosyal Etki (Social Influence): Çevredeki önemli ki?ilerin (arkada?lar, aile) sosyal a?? kullanma e?iliminin birey üzerindeki bask?s? veya etkisi.
Kolayla?t?r?c? Faktörler (Facilitating Conditions): Sosyal a?? kullanmay? destekleyen teknik ve kurumsal altyap?n?n varl???na dair alg?.
Topluluk Kimli?i (Community Identity): Kullan?c?n?n sosyal a? içindeki sanal toplulu?a ait olma hissi ve bu kimli?e verdi?i önem.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini sa?lamak amac?yla kapsaml? istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Toplam 606 kat?l?mc?dan elde edilen veri seti ikiye ayr?lm??t?r. Verilerin çift numaral? olan yar?s?, ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için **aç?mlay?c? faktör analizi** (AFA) uygulamas?na tabi tutulmu?tur.

Verilerin tek numaral? olan di?er yar?s? ise, AFA sonucunda elde edilen 5 faktörlü yap?n?n teorik modelle uyumunu test etmek amac?yla kullan?lm??t?r. Bu amaçla hem birinci düzey hem de ikinci düzey do?rulay?c? faktör analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. Bu iki a?amal? analiz süreci, ölçe?in ölçülen yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini istatistiksel olarak do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?nda iç tutarl?l?k katsay?lar? hesaplanm??t?r. Güvenirlik analizlerinin temel bile?enleri, ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach Alpha katsay?s?n?n hesaplanmas? ve her bir maddenin ölçe?in bütününe olan katk?s?n? de?erlendiren madde-toplam korelasyonlar?n?n incelenmesi olmu?tur.

Bu analizler, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar tutarl? oldu?unu göstermi? ve ölçe?in yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde ba?lang?çta 23 maddeden olu?an bir taslak ölçek haz?rlanm??t?r. Bu taslak, Facebook'un benimsenmesine ili?kin be? temel faktörü kapsamaktayd?: Yarar (4 madde), Kullan?m Kolayl??? (4 madde), Sosyal Etki (4 madde), Kolayla?t?r?c? Faktörler (7 madde) ve Topluluk Kimli?i (4 madde).

Yap?lan aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in nihai yap?s?n?n 5 faktörlü ve toplam 21 maddeden olu?tu?unu kuramsal ve istatistiksel olarak do?rulam??t?r. Bu yap?, bireylerin sosyal a?lar? kabul etme sürecini multidisipliner bir yakla??mla aç?klamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Envanter Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Kendini Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Sosyal A? Kullan?c?lar?

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle yeti?kin veya yüksekö?renim ö?rencileri)

Population Details: Yap? geçerlili?i çal??mas? 606 kat?l?mc? üzerinden gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: 10'lu Likert tipi derecelendirme. Yan?tlar 1="Hiç kat?lm?yorum" ve 10="Tamamen kat?l?yorum" aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Teknoloji Kabul Modeli, Cronbach Alpha, Yap? Geçerlili?i, Aç?mlay?c? Faktör Analizi, Kullan?c? Deneyimi, Dijital Psikoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir

Affiliation Email addresses: kocak@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2009

?zinler ve Ücret: ?zin ve ücret bilgisi aç?kça belirtilmemi?tir. Sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Usluel-Koçak, Y., ve Mazman, S. G. (2009). Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i. *Journal of Educational Sciences & Practices, 8*(15), 137-157.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: sosyal-aglarin-benimsenmesi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçe?in nihai 21 maddesi listelenmemi?tir. A?a??da, geli?tirme a?amas?nda haz?rlanan 23 maddelik taslak ölçe?in faktör ve madde da??l?m? sunulmaktad?r.

Taslak ölçek, Facebook'un benimsenmesine ili?kin toplam be? faktörden olu?maktad?r:

"Yarar" alt?nda 4 madde
"Kullan?m kolayl???" alt?nda 4 madde
"Sosyal etki" alt?nda 4 madde
"Kolayla?t?r?c? faktörler" alt?nda 7 madde
"Topluluk kimli?i" alt?nda 4 madde

Nihai 21 maddelik ölçek yap?s?, bu taslak maddelerin faktör yükleri ve istatistiksel uygunluklar? temel al?narak son halini alm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM